

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.246/2016/4.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
. Rothermel Erika előadó bíró
. Márton Gizella bíró

A felperesek:

I.rendű felperes
(címe)

II.rendű felperes
(címe)

III.rendű felperes
(címe)

IV.rendű felperes
(címe)

V.rendű felperes
(címe)

VI.rendű felperes
(**címe**)

A felperesek képviselője: . Huszák Katalin Ügyvédi Iroda
(**cím**)

Az alperes: Pest Megyei Kormányhivatal (jogelőd:
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági
Hivatal)
(1052 Budapest, Városház utca 7.)

Az alperesi jogelőd képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: erdőgazdálkodási ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Környéki Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
8.K.28.540/2014/10.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
8.K.28.540/2014/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A **N.**-i **1.** helyrajzi számú ingatlan az I. rendű, a **2.** helyrajzi számú ingatlan a II. rendű, a **3.** helyrajzi számú ingatlan a III. rendű, a **4.** helyrajzi számú ingatlan a IV. rendű, a **5.** helyrajzi számú az V. rendű, míg a **6.** helyrajzi számú ingatlan a VI. rendű felperes tulajdonát képezi. A VI. és IV. rendű felperesek jogelődje, valamint az I-III. rendű és V. rendű felperes az ingatlanok tulajdonjogát - szántóterületként - 1994. május 27. napján tartott kárpótlási árverésen árverés jogcímén szerezték meg. Az ingatlanok a tulajdoni lapok tanúsága szerint szántó művelési ágba tartoznak. A Heves Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2013. november 12. napján kelt HEG/EI-9714-1/2013. számú határozatával kötelezte a felpereseket, hogy mint az **N. X.** erdőrészlet tulajdonosai tegyenek eleget az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) végrehajtásáról szóló 153/2009.(XI.13.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 4. számú mellékletében foglaltaknak. Az elsőfokú hatóság által előírt kötelezés tartalmilag azt jelentette, hogy a felpereseknek 2014. május 31. napjáig pótlással biztosítaniuk kell az erdőterv erdősítési előírásainak megfelelő fafajok és eredeti, egészséges, további fejlődésben nem akadályozott, a vizsgált területen egyenletes eloszlásban helyezkedő faegyedek átlagos hektáronkénti tőszámának megvalósulását. Az **X.** erdőrészlet erdősítés alá vont részlete 4,13 hektár. Az elsőfokú hatóság határozatának indokolásában kifejtette, hogy 2013. szeptember 27. napján tartott helyszíni szemle során megállapította, hogy a sikeres első erdősítés teljesítését követően az erdőterv erdősítési előírásainak megfelelő fafajú és eredetű, egészséges, további fejlődésben nem akadályozott, a vizsgált területen egyenletes eloszlásban elhelyezkedő faegyedek átlagos hektáronkénti tőszáma kevesebb, mint a jogszabályi előírás, ezért az erdőfelújítást befejezetté nyilvánítani nem lehet. A Vhr. 28.§ (4) bekezdése szerint az erdőfelújítás eredményességének átmeneti csökkenését legkésőbb a soron következő vegetációs időszak kezdetéig pótolni kell.
- [2] Az elsőfokú hatóság határozata ellen az I-IV. rendű és a VI. rendű felperesek fellebbezést nyújtottak be, amelyben arra hivatkoztak, hogy az 1994. május 27-én megtartott árverésen szántó művelési ágú ingatlan került a tulajdonukba. Az ingatlanok használatbavételekor

erdő és erdőtelepítésre utaló nyomok nem voltak. Az ingatlanok tulajdonjogának megszerzését követően az Erdészeti Igazgatóság hatósági ellenőrzés megtartásáról értesítést nem küldött.

- [3] Az alperes 2014. március 14. napján kelt 04.4/12-2/2014. számú határozatával az elsőfokú döntést helyben hagyta. A határozat indokolásában kifejtette, hogy az **N.-i 7.** helyrajzi számú ingatlanon található az **X.** erdőrészlet, amely az Országos Erdőállomány Adattár (a továbbiakban: Adattár) nyilvántartásában szerepel. Az alperes hivatkozott az Evt. 6.§ (1) bekezdés a) pontjára. A határozat indokolásában rögzítette, hogy az érintett erdőrészletben a végvágás éve 1989 volt, ekkor keletkezett a felpereseket érintő kötelezettség. Az első sikeres erdősítést 1990-ben elvégezték. Az erdőfelújítás befejezetté nyilvánításának feltételei a Vhr. 30.§ (1) bekezdése szerint 2013. szeptember 27-éig nem teljesültek. Az alperes hivatkozott az Evt. 17.§ (5) bekezdésére, mely szerint a nyilvántartásba bejegyzett erdőgazdálkodó kötelezettsége az erdő felújítása, míg az (1) bekezdés szerint erdőgazdálkodó hiányában a nyilvántartásban szereplő tulajdonos vagy jogszerű használó kötelezhető a felújításra.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [4] A felperesek keresetükben az alperesi határozatnak az elsőfokú hatóság határozatára kiterjedő hatályon kívül helyezését kérték.
- [5] Az alperes ellenkérelmében fenntartva a határozatának indokolásában foglaltakat, a felperesek keresetének elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének helyt adott, az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező elsőfokú erdészeti hatóságot új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolásában kifejtette, az nem volt vitás, hogy az **N. X.** erdőrészlet tekintetében az Erdészeti Igazgatóság rendelkezik hatáskörrel. A bíróság osztotta a felperesek álláspontját abban, hogy a 2013. szeptember 27-én a felperesek értesítése és jelenléte nélkül megtartott helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv nem alkalmas az erdőterv szerinti kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére és a kötelezettségek előírására. A bíróság a felperesek által csatolt üzemtervezési lapok alapján megállapította, hogy a perbeli erdőrészletre vonatkozó adatok, az erdőrészlet területe, a fafajok, illetőleg azok mennyisége, mérete, a vágás éve és az erdőfelújítási kötelezettség teljesítésének előírása körében egymásnak ellentmondó adatokat tartalmaznak, amely felveti, hogy a határozat alapjául szolgáló tényállás nem került teljes körűen tisztázásra. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásra nézve előírta, hogy a hatóság vizsgálja ki, az **N. ...**

helyrajzi számú ingatlan megosztásával a felperesek tulajdonába került ingatlanok az **N. X.** erdőrészlet részét képezik-e, vagy sem. Újabb helyszíni szemle tartásakor tisztázni kell továbbá azt is, hogy a szántó művelési ágú és a felperesek előadása szerint ekként hasznosított ingatlanokon az Evt. erdő fogalmára vonatkozó szabályai szerint található-e olyan fafajták, amelyek miatt az ingatlanok erdőnek minősülnek és az Adattár részét képezik. A bíróság előírta azt is, hogy tisztázni kell, vajon az erdőtelepítési kötelezettség a felperesek jogelődjét, az Ipoly-völgye Mezőgazdasági Termelőszövetkezetet terhelték-e, és a felperesek által hivatkozott Evt. 50.§-a értelmében szükséges-e az ingatlanokat az Adattárból törölni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a perben alkalmazott jogszabályokat. Nyomatékosan hivatkozott többek között a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.38.248/2001/4. számú eseti döntésére, amely kimondta, hogy az erdészeti hatóság hatásköre nem a művelési ág alapján állapítható meg, hanem az Evt.-nek megfelelő erdő és erdőterület fogalma szerint. Idézte a Kúria Kfv.III.37.313/2013/5. számú eseti döntését, valamint a Kúria Kfv.II.37.743/2011/6. számú eseti döntésének lényegét is. Az alperes hivatkozott arra, hogy az erdőrészlet jelenlegi állapotát a felperesek nem vitatták, így nem vitatták, hogy az nem felelt meg a befejezés feltételeinek, ezért a pótlási kötelezettséget az elsőfokú hatóságnak elő kellett írnia a Vhr. 28.§ (4) bekezdése alapján. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezés okán helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a tényállás tisztázása nem történt meg, hiszen az **N. X.** erdőrészletbe tartoznak a felperesek tulajdonát képező ingatlanok, a felvett adatok szerint ezek az Adattárban rögzítésre kerültek, valamennyi érintett földrészlet helyrajzi számmal beazonosíthatóan az erdőrészlet részét képezi, amely a 2002. évi erdőtervezést megelőzően az **N. X.** erdőtervi erdőrészletként szerepelt az Adattárban. A felperesek az ingatlanokat 1994 májusában szerezték meg, ezt követően 2002-ben és 2012-ben is volt erdőtervezés a területen, így az ingatlanokat akkor is megvizsgálták. Az **N. X.** erdőrészlet az Adattárban annak felállítása, azaz 2004 óta szerepel. Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság szerint a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv alkalmatlan az erdőterv szerinti kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére és a kötelezettség előírására. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú hatóság több alkalommal tartott helyszíni szemlét, melyekről közokiratnak minősülő jegyzőkönyvek készültek, a per tárgyát képező eljárás alapjául szolgáló jegyzőkönyv az elsőfokú hatóság részéről kézbesítésre került a felperesek számára, amelyet igazolhatóan kézhez is vettek. Az alperes szerint a bíróság tévesen

jutott arra a következtetésre, miszerint a 10 évente végzett erdőtervezéskor felvett és leírt adatok egymással ellentmondásosak, mert nem tisztázott az erdőrészletekbe tartozó ingatlanok, illetve azok területének köre. Az alperes véleménye az volt, hogy nem a határozatban megállapított tényállás, hanem az ítéleti tényállás tartalmaz ellentmondásokat, mivel azt állapította meg, hogy a hatóság nem vizsgálta helyszínen a felperesek tulajdonszerzését követően az ingatlanokat. Véleménye szerint tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az erdőben található fafajok megoszlása és a felújításra szánt területek mértékének eltéréseit értékelte ellentmondásosnak, mivel az erdőben található fafajok a felújításra szánt területen átalakulhatnak, így újabb fafajok bukkannak fel, illetőleg a fafajok súlya és aránya megváltozhat. A jegyzőkönyv alkalmatlanságát az alperes azzal kívánta cáfolni, hogy hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 56.§ (1) bekezdésére, az Evt. 130.§ (2) bekezdés b) pontjára, a Ket. 39.§ (2) bekezdés c) pontjára. Kiemelte, hogy a jegyzőkönyv ezeknek a követelményeknek megfelelt, a felmért állapotokat dokumentálja, a jegyzőkönyvek alapján hozta meg döntését az eljáró hatóság, amely jegyzőkönyvvel szembeni ellenbizonyítást a felperesek nem terjesztettek elő, így annak az abban foglaltak a tények megdöntéséig a közokirat jellegénél fogva kötelezendően elfogadandóak. Az alperes kifogásolta az erdőtelepítés vizsgálatára vonatkozó ítéleti utalást is. Álláspontja szerint a téves jogértelmezés folytán került az ítéletbe, mivel a véghasználat következtében keletkezett erdőfelújítási kötelezettséggel terhelt erdőrészlet képezi a per tárgyát. Az alperes kifejtette, hogy a bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, megsértve ezzel a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3.§ (2) bekezdését is, hiszen a bíróság e szerint a kereseti kérelemhez kötve van, attól eltérő megállapításokat nem tehet.

[8] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[9] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

[10] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott a közigazgatási határozatok jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.

[11] A Kúria a rendelkezésre álló adatok alapján kiemelt jelentőséget tulajdonít az alábbi, egymásnak ellentmondó tényeknek, melyeket egyébként az elsőfokú bíróság is észlelt.

A hatóság szerint az adott területen 1989-ben volt a végvágás, amelyet követően keletkezett a felújítási, pótlási kötelezettsége a

felpereseknek. A felperesek 1992-ben árverésen, szántóként szereztek tulajdont. A kárpótlás mértékének meghatározása során releváns körülmény volt a terület művelési ága, mivel a szántó értékesebb, mint az erdő. A felperesi tulajdonosokat 2013. évet megelőzően a hatóság sem a terület jellegéről, sem az elvégzett erdőtervezésről, sem erdőgazdálkodói minőségéről - e perben igazoltan - nem értesítette, majd egyszer - a tisztességes eljárás követelményét megkérdőjelezve - egy helyszíni ellenőrzés és az egyéb körülmények ismerete hiánya nélkül kötelezte a felpereseket. Ilyen körülmények között alapvető elvárás, hogy a hatóság jogi álláspontjának helytállóságát hézagmentes bizonyítás útján igazolja, s eleget tegyen a legteljesebb mértékben a tényállás tisztázási kötelezettségének.

- [12] Az alperes téved, amikor azt állítja, hogy a tényállást teljes körűen tisztázta, mivel a közigazgatási iratanyag számtalan ellenmondással terhelt. A hatóság csak a saját nyilvántartására támaszkodott, a felperesek tulajdonszerzésével, az ingatlan megosztásából adódó esetleges, és az ingatlan-nyilvántartás adataival kapcsolatos ellentmondásokat nem oldotta fel. A helyrajzi számok nem kerültek beazonosításra a felperesek által megszerzett és helyrajzi számokkal beazonosítható módon, továbbá az erdőként nyilvántartott terület vonatkozásában nem vizsgálta, hogy azok egybeesnek-e, köztük esetleg csak átfedések vannak, vagy teljesen más területekről van szó. Önmagában az Adattárba való bejegyzés vagy feltüntetés nem írhatja felül a hatóságok által korábban esetleg elkövetett tévedéseket. Ezzel szemben a jogalkotó célja éppen az volt, hogy a nyilvántartás pontossága alapozza meg a megkérdőjelezhetetlenségét és nem fordítva. Ennek folytán az alperes által hivatkozott kúriai ítéletek - azok megalapozott tényállása folytán - jelen perben az alperes állításai igazolására nem alkalmasak.
- [13] A Kúria egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az erdőben található fafajok megosztása és a felújításra szánt területek mértékének eltérései szintén ellentmondásosak. Az erdőben jelenleg fellelhető fafajok - az alperes által is elismerten - a korábbi telepítési célokhoz képest eltérőek, ezért azt az állítást, hogy a telepítésre szánt területen átalakulhatnak, így újabb fafajok bukkannak fel, illetőleg a fafajok súlya és aránya megváltozhat a hatóságnak kellett volna igazolnia.
- [14] A Kúria az iratanyag áttanulmányozása során megállapította, hogy a csatolt jegyzőkönyvek és a legutóbb felvett jegyzőkönyv az alperes állításának alátámasztására alkalmatlan, egyfelől a benne foglaltak tények, másfelől azok valóságtartalma ellenőrizhetetlen. Ennek következtében a Ket. 56.§ (1) bekezdésére, az Evt. 130.§ (2) bekezdés b) pontjára, a Ket. 39.§ (2) bekezdés c) pontjára való alperesi hivatkozás súlytalan, mivel attól, hogy valamely irat elnevezése jegyzőkönyv, még nem feltétlenül felel meg a jogszabályi előírásoknak, miként a perbeli esetben sem, a felmért állapotokat hiányos, nem egyértelmű adatai folytán nem dokumentálják a csatolt

jegyzőkönyvek, így a felperesek okkal vitatták az abban foglalt adatok helytállóságát.

- [15] A Kúria egyetért az elsőfokú bíróságnak az új eljárásra vonatkozó iránymutatásával, amely körültekintően, minden homályos tényállási elemre kiterjedően írta elő a hatóságok feladatait, annak részleteit nem ismétli meg. A Kúria megállapította, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében csak hivatkozott az elsőfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértésekre, de azok tényleges megvalósulását bizonyítani nem tudta.
- [16] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [17] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [18] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő, tárgyalás tartására nem került sor, így - pernyertességük ellenére - felszámítható perköltségük nem keletkezett, ezért erről rendelkezni nem kellett.
- [19] Az alperes személyes költségmentessége okán a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. március 13.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró